

Előfizetési árak:
Egész évre 8 K., félévre 4 K.,
negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 16 fill.
Hirdetések mérsékelt árak szerint

A lap megjelenik minden osz-
törtökön.
Felelős szerkesztő:
Brankovics György.

KÖZÉRDÉK

Szerkesztő-eg: Deák-utca 8.
hová a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Kiadó-vafal: István-utca 9.
hová a lap anyagi részét ille-
mennyek és előfizetési díjak küldendők
Kiadótulajdonos:
Fuchs Antal

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA

Felhívás előfizetésre.

Lapunk, a „Közérdek” f. évi november hó 1-én kilenczodik évfolyamának negyedik negyedébe lép s a mily szerényen és öntudatosan tekinthet vissza múltjára, ép oly szerényen és bizalommal tekint a jövőbe.

Két kötelességet vállalt a múltban magára s ezt a két kötelességet lelkiismeretesen fogja a jövőben is teljesíteni.

E két kötelesség: **a tárgyilagos igazság s a valódi szabadsághírítés.**

Két ezél tűzött ki maga számára a múltban s e két ezélnek az elérésére szenteli minden erejét a jövőben is.

E két ezél: **a község és a társadalom egyes-séges fejlődésének az előmozdítása.**

E két kötelességet teljesítve, e két ezél felé törekedve, a „Közérdek” mindenkor és mindenkiel szemben megtartotta a jó ízlésnek, a tapintatnak s az irodalmi műveltségnek a hangját; s ezt a jövőben sem fogja megváltoztatni. Eppen azért *Ujpest lakosa-nak csak olyan értékeket emeli fel szavát, amelyek jogosak, méltányosok s a közjó érdekébe nem ütköznek; s éppen azért a kelte-értékre szállit le minden jogtalan igényt, minden önérdek sugallta tévnyelvést s igaztalan eljárást!*

A „Közérdek” tehát csak azon polgár-társaknak a támogatására számít, kik az igazságnak és a valódi szabadsághírítésnek, a műveltségnek és a valódi testvériségnek a barátjai és hívei. Ezek támogatását és pártfogását kérjük ez alkalommal is midőn új előfizetést nyitunk.

Lapunk előfizetési ára: **egy évre 8 kor., fél évre 4 kor., három hónap 2 kor.,** mely összeg a lap kiadóhivatalába **Fuchs Antal és József** könyvnyomdájába **Ujpest, István-utca 9. szám küldendő.**
Hazaifias tisztelettel:
a „Közérdek” szerk.- és kiadóhivatala.

Az ut vége!

Ujpest, október 27-én.

Amikor az első dér megcsipi a fák leveleit, amikor az őszi szél végig süvit a zörgő bokrok közt és sárga levelek jelzik az utja nyomát, önkéntelen az elmulás gondolata lepi meg mindnyájunk lelkét.

A hervadás ideje mélabus érzéseket fakaszt, emlékezésünk visszaszáll a múltba és felkeresi sirban porladó kedveseinket.

Ez az érzés forrása a kegyelet szép ünnepének: a halottak napjának.

Csak egy rövid hét választ el e naptól s e hét alatt a temetőben újra hantolják, virágokkal, koszorúkkal, lámpásokkal ékesítik a sírokat, hogy gyász-pompát öltsenek e napon, hogy visszatükrözzék a népek érzelme- és gondolatvilágát.

E rövid hét elég hosszú arra nézve is, hogy tekintetünket a saját lelkünkre irányítva, múltunkat s jelenünket komolyan mérlegelve, tisztába jöjjünk létünk végezzéljával.

Széles hosszú ut vonul el szemünk előtt. Olyan hosszú, olyan széles mint maga az élet.

Gyalogjáróján tolongva nyüzsög a sok nép, kocsiútján egymást kergeti a sok fogat.

A hosszú és széles utat sűrű, sötét köd lepi el. Egy lépésnyire se látunk magunk előtt.

De azért megyünk előre, előre, mert az ut végén van a cél, oda igyekszük mindegyikünk.

Oda igyekszik, az ut ködös, homályos, ismeretlen végére a kaczagó hajadon, a megtört aggastyán, karikáját gurítva a gyermek, nyomorát cipelve a koldus; sietve az egyik, lassu léptekkel a másik; ez zsörtölődik, káromol fenyeget... az szóftan, alázatos, megadó;... vannak szelid lelkületűek, a kik türelmesen kitérnek a mások útjából, de vannak, a kik letaposzák, elgázolják, agyonütik az előttük haladókat... csak hogy megelőzzék őket.

»Ne rohanjatok atyámfiai!« — szól keneteljesen a pap. — »Odaérünk mindnyájan, ... egyik előbb, másik utóbb, de oda érünk biztosan!«

Meghallgatják, de a hajsza tovább folyik s ha meg is áll egyik-másik, azért történik, hogy bortól kölesönözön erőt emez, imádkozni letérdeljen amaz, gyermekének koporsót vásároljon a bánatos anya, bálí ruhát válasszon magának a fiatal leány...

Azután ismét csak előre törtel valamennyi, úgy a gyalogjárók, mint a kocsiuton levők, akik közül némelyik nesztelen gummikereken, némelyik zakatoló gépkocsin, ez itt csilingelő villamoson, az ott meg épenséggel komor és lassu halottas-fogaton vél gyorsabban célhoz jutni.

Messzről nézve tarka tömegbe gomolyodik össze az utca népe: megszűröl hallva, zavaros zengésbe olvad össze az ezernyi jajszó, szítek, kacaj nóta, ima...

S a mikor az ut végére érünk —

TARCZA.

Magyar regényírók.

A világot azzal hívták meg az éposz temetésére, hogy: nem kell búsulni az éposz meghalt, éljen a regény! A hősköltemény nyomába a mindennapiság költészeté lép. Azé a közönségességé, a melyet valamenyen élünk. Hiszen a regény még az igazi hőst, a történelmi alakot is a mindennapiságában szerepelteti; akkor, a mikor nem a história számára ágal, hanem a maga életét éli. A regény félreteszi a hőst mozgató emberfölötti apparátust, és bevilágít a hősnek emberi lelkébe. S a történelmi regény nyomába a társadalmi regény lépett. A közönséges emberek éposza. A grófké, és uraké, a kik nem történelmi hősök, és a népé, a mely nem is sejt, hogy történelmet esimál. Az író pedig, a ki az époszban monumentálisan formálta a hősi világot, az új regényben jellemzetesen festeni igyekszik a hétköznapokat. A melyek csakúgy a végzet járó útjai, mint a hősök ünnepnapjai.

Ezzel kapott bele az olvasó lelkületébe. Szinte megvigasztalta, biztatta. Azt bizonyította neki, hogy a tragikum is, az érdekesség is, a fordulatosság is ennek a közönséges, mindennapi világnak rendes része. Azt, hogy a sors nemesak a hősök szerelmese vagy haragosa, hanem a mindenki életének igazgatója. Ezért fogadta a világ az éposz örökösét, a regényt, szívesen. Nem azért a miért szórakoztat, hanem azért, mert a rend-

kívüliséget ledegradálta. Az éposz után a regény úgy hatott, mint ahogy arra a nagyvilágot járó utasra a hazaérkezés hat, aki egyszerre csak azt látja, hogy lám, lám ide-haza is szép világ van. A monumentális világból hazaérkeztünk a polgári világba, s azt látjuk, hogy ebben is azok az energiák mozognak és mozgatnak, mint a hősök világában.

De a regény megbeesülése dolgában is úgy vagyunk, mint ahogy a haza érkező ember a maga világával volt. A hasonlat végig kísérhet elmélkedésünkben. Egyszer talán végignézzük az otthonunk szépségeit talán bekalandozzuk érdekes tájait, s azután megint semmibe se vesszük, a miért! — a miénk. Egy-egy időszak olvasói elővesszük azokat a regényeket, a melyeket koruk írói megírtak, s azután nem törődnek velük. A holnapiak pedig már tudomást sem vesznek róluk.

Nagy, dieséretes és egyenesen szükséges dolgot művelt most Mikszáth Kálmán, a mikor a Franklin-Társulatot rábirta, hogy gyűjteményben adja ki a magyar java regényeket. Kiváló írók kintűnő munkáinak megszerzi a közönség nagyrabecsülését. A minden idők közönségeit. Azok a könyvek nemesak a tegnapiak szóltak, nemesak a ma-nak szólnak, hanem, mint minden igazi művészetű alkotás, minden kornak. Mikszáth Kálmán szembeszáll azzal a fölfogással, hogy a könyves polezon csak a beiktatott klasszikusoknak van helyük. Hogy nem való oda a regény, a mely olvasmány, a mely érdekes a mely vagy szórakoztató vagy izgalmas. Azt mondja, hogy új iktatást kell végeznünk. Mert a regény is nagyszerű irodalmi alko-

tás. S a szép próza ugyanolyan költői munka, mint a vers. Van akárhány olyan kitűnő versíró, a ki a prózát nehezebb stilisztikai munkának tartja, mint a verset. És a regény a koncepezióinak, a fantáziának, az elmélyedésnek, az emberekről való tudásnak remeklése. Ha a regény jó. Ez a jó regény nemesak örökösé az époszoknak, hanem méltóságában és rangjában is utódja. A jó regény a nagy irodalom termékei közé való. Meg kell nyitni számára azt a házi könyvtárt, a melyről egyik közhelylyé lett frázis azt mondja, hogy minden művelt háznak házi oltára!

A „Magyar Regényírók” a melyet Mikszáth Kálmán szerkeszt s a Franklin-Társulat ad ki, egyelőre hatvan díszkötetben ötvennégy nagy regényt visz a magyar művelt közönség elé. Egytől-egytől olyant, a mely a könyvtárnak díszé, egytől-egytől olyant, a mely nélkül a magyar ember könyvtára csak közönséges iskolai könyvtár, s egytől-egytől olyant, a mely nemesak irodalom-történelmi rangú könyv, hanem érdekes, szép olvasmány is. Ez a hatvan kötetes ciklus nagy és büszke meglepetése a magyar közönségnek. Mert azt demonstrálja neki, hogy a nagy, az értékes magyar regényirodalom egy egész könyvtárra való munkát produkál.

Hányan vannak azok, a kik zavarodottan felelnek, a mikor azt tudakolják tőlük, hogy kik hát a kiváló, az irodalmi rangú magyar regényírók! Két-három neven kívül többet nem tudnak emlegetni. A tegnapiakra nem emlékeznek, de a maiakat sem igen ismerik. Ime most segítségükre jön Mikszáth Kálmán. Egyszerre harmincznégy íróval is szolgál nekik. Olyanokkal, a kik-

mint a pap mondta: ki előbb, ki utóbb — egyszerre elnémul minden ajk . . . Ijesztő esőnd támad!

A sűrű ködből hosszú tömör köfal fehérlik elő.

Egy tágas kertnek kerítése ez a fal, melyet széles kapu szakít meg.

A kapu tárva-nyitva, koszorúk illata árad felénk, sokszínű mécsesek lángja dereng szelid fényben, szomorú ének hangja száll az ég felé.

A kapuban üres szemű alak vigyoreg ajkatlan fogsorával, csontkarja a kert felé mutat és siri hangja messze hallhatóan int:

»Ez itt a cél!»

Megdöbbenve állunk meg . . . de csak egy pillanatra: nincs visszatérés!

Az egyik kétségbeesetten iparkodik menekülni: a másik mámorban bukik át a küszöbön. . . . némelyik jámbor megadással támolyog előre . . . némelyik pedig boldogan ujong az út végének, a végezőknak láttára. . . .

... És az égboltról egy ragyogó csillag fénye egy szót világít meg, mely a sirkert kapujára van írva:

Ez a szó: *Feltámadunk!*

Feltámadunk, azután pedig *ítélet* lézen!

Gondolkozzunk e rövid hét alatt, halottak napjaink, jövőnk, lelkiüdvőségünk, az örök életről és az örök kárhözatról!

H I R E K.

— A közösi ovoda-felügyelő bizottság a múlt héten tartott ülésén, a felügyelő bizottságba, az eddigi holgytagokon kívül még *Pap-Szilágyi Lászlóné* és *Winternitz Gyuláné* urnőket választotta be.

— A község előjárása f. é. október hó 25-én d. u. 3 órakor ülést tartott, a melyen a rendes ufalványozásokon kívül, a segélyezések s részlettörlesztések iránti kérvények intéztettek el.

— A „B. U. R.” vasút igazgatósága azon kérvényét, melylyel az Arpád-úton egy második vágánynak a lefektetésére kért engedélyt s a mely vágánynak f. é. október hó 1-én volt a közgazgatási bejárása, a kereskedelmi minisztertől vissza kérte s a második vágány lefektetésének a tervéről lemond-

nek jussuk van kiváló helyre az irodalomtörténetben. Olyanokkal, a kiknek a munkái nemesek a tegnapi gyönyörködtették, hanem gyönyörűséggel szolgálnak a manák és a holnapnak is. Harmineznegy kiváló magyar regényiró! És ninesenek is köztük valamennyien. Mikszáth még több sorozatot is ígér régiekből és újakból. Ez a mostani sorozat csak mutató. Még pedig mi esoda mutató! Látnak tőle régiket, a kik azt bizonyítják, hogy az idöket túléltek, és újakat, a kik az új idöket megsejtették!

Valamennyit Mikszáthmagyarazza. Egy-egy előszóban bevilágít a művészetükbe. Összegyűjti fényességük sugarait, és aztán, mint a kristály-prisma a napsugarakat, szétszórja őket színesen, esillogón, ragyogón. S ezt a színes magyarázatot a Franklin-Társulat megtoldja java illusztrátoraink képeivel. Minden kötet egy-egy művésznék képsorozata. A hatvan kötet mindnegannyi díszmunka. Hatalmas apparatussal, díszszel és pompával vezeték a magyar regényt arra a helyre, a mely megilleti. Világszerte levonták már annak a fölfogásnak, hogy a regény az eposz utódja és örököse, a konzervenciáit. Mindenütt ugyanugy tartozéka a házi könyvtárnak, mint a klasszikusok. Nálunk még csak most történik meg ez a nagy rendezkedés. Mikszáth Kálmán műve s a Franklin-Társulat vállalkozása a magyar irodalomtörténetnek nagy eseménye.

A nagyszabású gyűjtemény félévenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. Első sorozata már megjelent. A teljes gyűjtemény ára hatvan díszes kötetben 300 korona. Megrendelhető esekély havi részletfizetésre bármely könyvkereskedés útján.

dott. Véleményünk szerint nines is erre semmi szükség, mert ha a kocsik a végpontokon pontosan elindítatnak, s ha a kocsivezetők jegyzőkönyvének az ellenőrzése nem oly lassu és nem oly kényelmes, mint a milyen ez idö szerint; ha a személyzet bizonyos pontokon (például István-ut és Arpád-ut sarok) nem tér be hébe-korba egy-egy kupieza palinkára, akkor a kocsiknak nem kell egymásra várakozniok a váltóhelyeken s a közönség részéről megszünnek a késedelem miatti panaszok.

— **Eljegyzés.** *Kabujka* István budapesti vaskereskedő eljegyezte *Feiszinger* Etelka kisasszonyt Ujpesten. — *Károly* Ármín gyógyszerész eljegyezte *Fleischmann* Frida kisasszonyt *Fleischmann* Manó és neje született *Wolf* Jenny leányát.

— **Wolfner Tivadar, kerületünk országgyűlési képviselőjének lovagias ügye.** A képviselőház f. é. október hó 21-ki ülésén, *Hieronim* Károly kereskedelemügyi miniszter beszéde alatt *Várady* Károly képviselő többször közbeszóltott, a mire *Wolfner* Tivadar kerületünk országgyűlési képviselője oda kiáltotta neki: „Várady mindig szemtelenkedik!” E sértő szavakért *Várady* Károly f. hó 24-én délelőtt, a képviselőházban *Nessi* Pál és *Kabtk* Béla képviselők útján lovagias elégtételt kért *Wolfner* Tivadartól, a ki *Münich* Aurélt és *Horvánszky* Lajost nevezte meg segédekül. A két fél segédei kardpárbajban állapodtak meg. A párbaj még az nap este kilenc órakor történt meg az Arlow-féle vivóteremben. A felek csak egyszer esaptak össze, de igen hevesen. Három percig tartott az összesapás, mi közben *Wolfner* Tivadar olyan vágást mért *Várady* szájára, hogy alsó ajka az álláig meghasadt. A segédek nem vették rögtön észre a sebesülést s nem állították meg a küzdöket, *Wolfner* újabbán a vállán sebesítette meg *Váradyt*, a ki ekkor *összerogyott*. A száján és vállán erősen vérző *Váradyt* dr. *Farkas* Rókus-kórházi orvos állította talpra, azután bevarta sebeit. Az ajk seb hét öltést igényelt. *Wolfner* Tivadar a jobb kezén és a jobb alkarján kapott egy-egy jelentéktelen karczolat. A felek nem békültek ki.

— **Mikor kerül a fővárosi törvény revíziójára a sor.** Azokat az újpesti halandókat, kik azzal a reménnyel táplálkoznak, hogy rögtön „gyöngyölet” lesz az újpesti élet, mihelyt a fővároshez esatolják községünket, bizonyára érdekelni fogja, hogy mikor következik el az újpesti-eldorádónak ez az aranyos korszaka. E tekintetben *Tisza* István gróf miniszterelnök, a terézvárosi kaszinó minapi lakomáján oda nyilatkozott, hogy ha sikerül neki a parlamentben a békét helyreállítani, s ha a nagyon sürgös javaslatokat a képviselőház elintézte és ha ő megminiszter lesz, akkor legelőször a fővárosi törvény revízióját fogja elővenni. Ez a három „ha” olyan hatalmas magaszt, a melynek csuesára nagyon nehéz s nagy sokára lehet csak feljutni. Addig még nagyon sok remény-zöldséget el lehet Ujpesten fogyasztani.

— **Az ipartestület kebelében működő békeltető bizottság** jövő évi tagjainak a megválasztatása f. é. december hó 4-ére tüzetett ki. A választás az ipartestület tanácsstermében délután 2 órakor kezdődik. Választandó 36 rendes és 12 póttag. Választó és választható minden iparossegéd, a ki képesítéshez kötött iparágban dolgozik s mint ilyen a névlajstromba fel van véve. A névlajstrom f. é. november hó 19-től 26-ig az ipartestület hivatalában közszemlére lesz kitéve, s ez idö alatt a névlajstromból kimaradt segédtagok a felvételüket írásban kérhetik. A megválasztandók szakmák szerinti jelölése f. é. november hó 20-án déli 8- és 11 óra óra közt fog az ipartestület tanácsstermében megejtenni.

— **Halálozás.** Egy köztisztletnek örvendő kedves öreg urat ragadott ki az élök sorából a halál. *Maurit*: Gábor es. és kir nyugalmazott honvédszázados folyó évi október hó 20-án 74 éves korában jobblétre szenderült. Az elhunyt híven szolgált királyát és hazáját, a hadi érdemmel díszített katonai érdemkeresztet vitészségével szerezte meg a esatateren; imádta családját, szerette embertársait s buzgó tagja volt az újpesti ágost hitv. evangélikus egyháznak, részt vett az alapításában, éveken át tagja volt az egyháztanácsnak s ellenőre volt az egyházi va-

gyon kezelésnek. Hült tetemeit nagy részvéttel s fényes katonai kísérettel temették el f. hó 23-án. Koporsója fölött *Geduly* Lajos tartott szép vigasztaló és megható gyászbeszédet, a sirmál pedig a katonaság díszlövése s a katonazene enyhítették a göröngyök dübörgését. Béke hamvainak.

— **Tilos hirdetés.** „Ezen üzlet feloszlik, az áruk mélyen leszállított áron eladatnak” hirdetés használata az 1884. évi XVII. t.-cz. 51 §-ába ütköző kihágást képez (1904. július 16-án 53.615.3. sz. a. hozott határozat.)

— **Szűjgyártó, eszmadia és boeskoros,** bőr és eskerkereskedéssel nem foglalkozhatik (Az 1904. évi október hó 5-én 66.131. sz. a. hozott elvi határozat.)

— **Kell-e képesítés a ezukor készítéshez.** Közöséges ezukorkák készítése nem tartozik a képesítéshez kötött iparágak sorába, a finomabb (u. n. salon) ezukorkák készítése ellenben a ezukrászipar kötelékébe esik és (az 1904. évi október hó 5-én 65.198. sz. a. hozott elvi határozat szerint) képesítéshez van kötve.

— **Váci járási közművelődési egylet.** A váci Curia vendéglő nagytermében f. évi október hó 29-én délelött 10 órakor tartja a váci járási közművelődési egylet — mint az Országos Magyar Szövetség váci járási osztálya — alakuló gyűlését. *Ivánka* Pál váci járás főszolgabírója, az előkészítők megbízásából felkéri mindazokat, kik az ügy iránt érdeklődnek, hogy az alakuló gyűlésen megjelenni és az alapítandó egyletbe tagul belépni nemzeti érdekből sziveskedjenek, mert az egylet ezéljával kitűzött hazafias érdekek megvalósítására minden honfi és honleány támogatására szükség van. Segítsünk magunkon, Isten is úgy segít! Az alapszabálytervezetben az egyszer fizetendő felvételi díj 2 koronára, az évi tagdíj csak 4 koronára van tervezve.

— **A gödöllői kerületi függetlenségi párt,** az újpesti „Függetlenségi Kör” jubiláris ünnepélyének napján értekezletet tartott, a melyen egyhangulag elfogadtatott *Szabó* Bélának azon javaslata, hogy a gödöllői kerület minden községében függetlenségi köröket és hitelszövetkezeteket kell alakítani; hogy a függetlenségi köröket állandó tevékenységre kell folytonosan buzdítani; hogy a *Szabó* Béla javaslát meg kell a kerület minden községének és körének küldeni; hogy Gödöllőn f. hó 30-án egy nagy párt-szervezkedési értekezletet kell tartani a javaslatban előadottak végrehajtására egy bizottság küldetett ki, amelynek tagjait az Újpesti függetlenségi kör elnöksége és választmánya képezik. A végrehajtó bizottság most azontöri a fejét, hogy az elfogadott javaslatok végrehajtásához honnan vegye a végrehajtási költségeket?! Tessék a kormánytól kérni. Ha a kormány ellenes hitelszövetkezeteknek ad pénzt, adhat a függetlenségi pártok szervezésére is egy kis apró pénzt. Csak meg kell próbálni hátha sikerül.

— **A katolikus legényegylet** ez idei első felolvasó estélye, f. hó 23-án, olyan fényesen sikerült, hogy a legszebb reményekre jogosít föl a jövőre nézve. Az estélyt az egyleti dalárda a „Szózat”-tal nyitotta meg, mely után az egylet újonnan beiratkozott tagjai tették le az ünnepélyes fogadalmat, kikhez azután az egylet elnökei igen szép beszédekkel intéztek. Tagfelavatás után *Pap* N. helybeli kántor zongorakísérete mellett *Szalay* Róza a „Mignon” dalát énekelte el szívhez szólóhangon. Az énekre dr. *Varázséji* Béla hitoktató s szentszéki ülnök érdekes felolvasása, majd pedig „Az ezüst fátyl” című melodráma következett, melyet *Andrejka* Margit adott elő nagy hatással. A melodráma énekrészét *Szalay* Róza énekelte s a zongorán *Pap* N., a harmoniomon pedig *Domonics* kísérte. Ekkor ismét a dalárda adta elő, *Kálmán* János karmester vezetése mellett *Rigler* Györgynek az „Alföldi legény” című dalát, mire *Weisz* Joáhim, *Petőfinek* a „Hazámról” című költeményét szavalta el s az estély a Hymnusz eléneklésével véget ért. A nagyszámu s válogatott közönség viharos tapsokkal fejezte ki elismerését minden egyes közreműködő iránt, s az estélyről legjobb emlékekkel s azon elhatározással távozott, hogy a katolikus legényegyletnek a színelőadását is megfogja november 1-én és 6-án nézni, a mikor is a „Molnár és gyermeke” kerül 1 K 60 f. belépti díj mellett — színiere.

— **Végrehajtás akadályokkal.** Az idei rossz termés különösen mélyen sújtotta F. M. földesurat, kinek birtoka túl volt amugy is terhelve és a végrehajtások napirandén volt nála. A végrehajtó, ki a szomszéd városból jött mindig a tanyára, nagy előzékenységet tanúsított mindenkor a földbirtokossal szemben, úgy hogy mindig egyedül végezte feladatát és se beesés, se fiskális nem kísérte útjára. Azért meglepte, midőn egypár héttel ezelőtt a régi kuria kapuit éppen a szeme előtt zárták be és az uraság kocsisa a rácson át megmagyarázta, hogy a végrehajtót kísérettel együtt nem engedi át a nagyságos ur a kapun. Hiába magyarázta a végrehajtó, hogy az a két ur, ki vele jött, előtte teljesen ismeretlen s csak a véletlen alkalmatosságot használva ki, hozta őket az ő kocsiján az urasághoz, a kocsis nem nyitott kaput, mert kérdésére, hogy mit keres akkor itt az a két ur is, azt a választ kapták, hogy ők csak az urasággal hatszemközti intézhetik el jövetelük célját. Majd a végrehajtó az idegenektől becsánatot kérve, egyedül ment be a földesurhoz és felvilágosította a ház urát a künn várakozó két ur kínos helyzetéről. A házigazda ezek után egy külön szobában fogadta a két látogatót. Ezek megkérték, hogy most már tekintettel arra, hogy végrehajtó van a háznál zárni be ezen lakosztályhoz vezető ajtókat, mert előbb nem mondhatják el jövetelük célját. A látogatók rejtélyes magaviselete nagyon izgatottá tette a földesurat. Az izgalom azonban a szóval ki nem fejezhető öröm hatása alatt csak fokozódott, midőn megtudta, hogy ezek a vendégek Török A. és Társa budapesti bankházából jöttek, hogy kifizessék neki az előző napon nyert legnagyobb 400.000 koronás főnyereményt. A végrehajtó segéd-személyzetének tartott vendégek — most már a szerenese követel, árverési jegyzőkönyv helyett hálalevelet vittek el a Török bankháznak.

— **Magyarország közönsége** önként gyarapítja Ausztria vagyonát! Mi által? A statisztikai adatok bizonyítják, hogy számtalan millió korona értékben olyan árukat hozatunk be ide, melyek vagy itt gyártanak, vagy itt kaphatók. Persze ez ezért van, mert a magyar jobban szereti a drága és silány külföldit, mint a jó és olcsó magyar gyártmányt. Az osztrákok ezt jól tudják és ezért az ausztriai czégek magyar árjegyzékkel halmoznak el bennünket. Ugy hogy a magyar czégek alig mernek nagyobb árjegyzékeket kiadni. Most azonban egy kiváló czég, a *Szönyeg-Otthon*, Budapest, Kerepesi-ut 10. sajtó alá rendezte, gyönyörű album árjegyzékét, mely bizonyítani fogja, hogy a magyaroknak sem ausztriai gyártmányokra, sem ausztriai czégeknek nincs szükségük. A ki ilyen árjegyzékkel akar díjmentesen, írjon egy levelező-lapot a *Szönyeg-Otthon* vezetőségéhez, Kerepesi-ut 10.

Csibe ész.

Karcolat.

„A program semmi — a verekedés minden!”

Lengyel Zoltán országgyűlési képviselőnek a jelszava — egy kis módosítással — hü követőre talált az „Ellenzéki Hírlap”-ban.

A módosítás abból áll, hogy:

„A program semmi — a személyeskedés minden!”

Az „Ellenzéki Hírlap” ugyanis habár programjában kijelentette, hogy a személyeskedést lapjának hasábjairól kizárja, legutóbbi számában a helyett, hogy bebizonyította volna, miszerint ama kijelentések, amelyeket a „Közérdek” utolsó száma szerint, az Ujpesti függetlenségi kör jubiláris vezérszónokai használtak, nem igazak; a helyett, hogy bebizonyította volna, miszerint a „Közérdek” által „Sötét pontok”-nak jelzett kijelentések a jubiláris ünnepély méltóságához teljesen illettek s „böles” kijelentések valának; a helyett neki ront a „Közérdek” felelős szerkesztőjének, a kormánypart „uszályhordozójának” a „Függetlenségi kör és eszmék ellenségének”, s „legdurvább támadójának” nevezi s végül, hogy esattánós vége is legyen a dolognak „denunciáláskodással” vádolja a „Közérdek”-et.

Hát mi a személyeskedés terére nem követjük az „Ellenzéki Hírlap”-ot s tisztelet-

tel kérjük karcolatunk szedőjét, korrektort és revizorát, hogy vigyázzon karcolatunk czímére s ne hagyja ki abból a két szóeskából az „e” betűt, mert mi még sajtóhiba útján sem akarunk bárkit megsérteni, mi csak be akarjuk bizonyítani, hogy *érett észszel* a „Közérdeket” s annak felelős szerkesztőjét az „Ellenzéki Hírlap” vádjainak egyikével sem lehet illetni.

A „Közérdek” egyszerűen hü tudósítást irt a jubiláris ünnepély lefolyásáról és szószertint idézte a szónokok kijelentéseit.

A „Közérdek” egyszerűen nem tartotta a jubiláris ünnepély méltóságával összeférőnek azokat a kijelentéseket, amelyeket a „Sötét pontok” czime alatt felsorolt.

Hol itt a Függetlenségi kör és eszmékkel való ellenségeskedés?

Hol itt mindkettőnek a legdurvább támadása?

Csak éretlen csibe-ész láthat itt ellenséget és legdurvább támadást.

Csak éretlen csibe-ész vádolhatja a „Közérdek”-et denunciáláskodással, mert

1. Azok a „Sötét pontok”-nak nevezett kijelentések nem zárt ülésen, hanem nyílt közgyűlésen tétettek, ahol 150 ember s 300 fül hallotta őket.

2. Ezeket a „Sötét pontok”-nak nevezett kijelentéseket egynek kivételével — az „Ujpesti Közlöny” is hozta a jubiláris ünnepélyről irt tudósításában. Hogy a „Kurira” vonatkozó „vérszajhás” kijelentést kihagyta tudósításából, azt valószínűleg azért tette, mert már a közgyűlésen figyelmeztette egy hang, hogy: a Kuria ítéletét nem szabad fölülbírálni, mire a kör 20 éves történetének előadója azzal vágtatott vissza, hogy „Szólásszabadságot” élvezünk Magyarországon! (Tetszik erre az incidensre emlékezni?)

3. A „Közérdek” senkit sem adott föl, senkit sem vádolt be, senkit sem árult el, csak hírlapírói kötelességét teljesítette akkor, amikor az ünnepély fény- és árnyoldalait kiemelte, amikor a szónokoknak kijelentéseit hűen reprodukálta, hogy a kijelentéseket nem tartotta egytől-egyig „böleseknek”, az ünnepélyvel összeférőnek: az csak nem képezhet denunciálást! Ahoz a „Közérdek”-nek éppen olyan elvitázhatatlan joga volt, mint azoknak a komoly gondolkozású Függetlenségi kör tagoknak, akik ezeket a dühsugaltakifakadásokat szintén nem helyeselték.

Hogy a „Közérdek” felelős szerkesztője is volt egy ízben a Függetlenségi körnek elnöke: azt az „Ellenzéki Hírlap” csak most tudta meg. (Ugy éljen ő! Szedő.)

Csibe-ész!

Sokszor elmondták már ezt az ujpesti ellenzéki lapokban, de elfelejtették megmondani azt is, hogy mikor és mily okból szűnt meg a Függetlenségi körnek elnöke lenni.

Megszűnt akkor, amikor a függetlenségi párt országgyűlési képviselőjelöltje 4000 forint vett át a kormánypart képviselőjelöltjétől s írásban lekötözte magát arra, hogy a választás napján d. e. 11 órákor vissza fog lépni.

Hogy ha az „Ellenzéki Hírlap” csibe-ése majd megéri s annyi függetlenségi párti *üzletet* fog megérni, mint a mennyit a „Közérdek” felelős szerkesztője látott ama 4000 forintos üzlet óta a Kossuth Lajos iratának az eladásáig s ama bizonyos „zab”-ig, akkor majd ő, ha nem is lesz a kormánypartnak oszlopos tagja, de kétszerte nagyobb uszályhordozója lesz a „Közérdek” szerkesztőjénél.

A „Közérdek” szerkesztője bizony nem látott pirt a jelenvoltak arcán, midőn a nevével felolvasták. De ha csakugyan pirt valaki, akkor azért pirt, mert szégyenlettel, hogy mindenkiről megemlékeztek azon a közgyűlésen, mindenkit éltettek azon a díszében, csak arról feledkeztek meg teljesen, csak annak a számára nem volt egyetlen egy elismerő szavuk sem, a ki az „Ujpesti függetlenségi Kör”-nek *tizenhárom* év óta legbuzgóbb, legtevékenyebb tagja, a ki legtöbb anyagi és szellemi áldozatot hozott annak a körnek az érdekében. Ez az egyetlen egy, teljesen mellőzött pedig senki más mint *Pohl Károly*, a ki jegyzője volt s most alelnöke a Függetlenségi körnek.

Hát kérem, annak a jubiláris ünnepélynek, bármit is mondjon az „Ellenzéki Uj-

ság”, ez a megfélemezés is sötét pontja marad!

Nem kell ezeket a sötét pontokat csibe-észszel szaporítani. Inkább be kell ismerni, hogy tényleg elhangzottak oly szavak, a melyekben nem vala bölesesség. Ez szebb is, férfiasabb is a személyeskedésnél s a mi fő, nem árulja el, hogy a kemény koponyacsont mögött — lágy csibe-ész rejlik!

Karcsos.

Alulírottak mély megilletődéssel adnak hirt régi hü munkatársuknak és gyári intézőjüknek

Friedmann Ede urnak

hosszu szenvedés után f. hó 26-án történt elhalálózásáról.

A szeretett elhalálozott mint a kötelességtudás, szorgalom és a hü ragaszkodás mintaképe, czé-
günknel felejthetetlen hálás emléket biztosított magának.

Ujpest, 1904. október hó 27-én.

Wolfner Gyula és Társa.

1058. végrh. sz. 1904.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bir. végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy az ujpesti kir. járásbiróságnak 1904. évi V. 1236. sz. kiküldő és a budapesti V. ker. kir. járásbiróság 1904. V. XII. 570 4. sz. elrendelő végzése folytán **Dr. Virág Gyula** ügyvéd által képviselt **Reif Károly** felperes részére **Raus Frigyes** alperes ellen 750 kor. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 2600 kor. beesült ingóságokra az ujpesti kir. bíróság V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna Ujpesthez tartozó **K.-Megyeren Béla** u. 22. sz. a. leendő megtartása határidőül **1904. évi okt. hó 27. napján délután 3 órája** kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt versenylovak s egyéb ingóságok a legtöbbet igénylőnek készpénzfizetés mellett szükség esetén beesáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Ujpesten, 1904. évi október hó 8. napján.

Polgár

kir. bírósági végrehajtó

1018. végrh. sz. 1904.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy az ujpesti kir. járásbiróságnak 1904-ik évi V. 1100. számú kiküldő és a bpesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék 1904. Sp I. 579/3. sz. elrendelő végzése folytán **Dr. Fleischer D. Gyula** bpesti ügyvéd által képviselt **bpesti tkp. szövetkezet** felperes részére **Radda Ferenc és társai** alperesek ellen 500 kor. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt és 1434 kor. beesült ingóságokra az ujpesti kir. járásbiróság V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna Ujpesten, megkezdve **Deák-u. 53. sz. Radda Ferenc és neje lakásán és folytatva Temető-utca 48. szám alatt Ehrenfeld Béla lakásán** leendő megtartása határidőül **1904. évi október hó 31. napján d. e. 1/2 11**

órára kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet igérőknek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldötté irásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Ujpesten, 1904. évi október hó 11. napján.

Polgár

kir. bírósági végrehajtó.

22012

Ujpest község előljárósága.

1904.

Árlejtési hirdetmény.

Ujpest község előljárósága közhírré teszi, hogy a község utcaiz világítására 1904. november 1-től 1905. október hó 31-ig szükséges mintegy 120 hordó (140 métermázs) elsőrendű hazai gyártmányu

petroleum szállítására

folyó évi november hó 2-án délután 3 órakor a község háza tanácstermében (I. emelet 21. ajtó) nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni.

A feltételek a következők:

1. Az árlejtésben részt venni kívánók tartoznak az árlejtés megkezdése előtt 600 korona, bánatpénzt az árlejtést vezető községi bíró vagy helyettese kezéhez készpénzben letenni.

2. A petroleum időnként a szükséghez képest szállítandó.

3. A legelőnyösebb ajánlattevő bánatpénze visszatartatik és az mint óvadék 1000 koronára lesz kiegészítendő.

4. A szállítási szerződés, melynek bérletköltségét vállalkozó viseli, egy év tartamára köttetik meg.

5. A községi képviselőtestület jóváhagyása kikötöttik.

Ujpest, 1904. október 27.

Zsoldos János
főjegyző.

Lindt János
bíró.

Csődtömeg-eladás.

Vb. Szél Manó ujbpesti lakos csődtömegéhez tartozó és a csődleltár 1-108. tétele alatt összeirt 2744 koronára becsült butorok és házi berendezési tárgyak versenyajánlat útján eladatnak.

A zárt versenyajánlatok, melyekhez a becsérték 10 % leteendő 1904. évi október hó 27-ének délutáni 4 órájáig dr. Miklós Antal tömeggondnoknál (Ujpest, József-utca 48.) nyújtandók be.

A választmány a beérkezett ajánlatok felett 1904. évi október hó 27-én határoz.

Az elárverezendő ingók valamint az árverési feltételek, melyek vevőire nézve feltétlenül kötelezők, a tömeggondnok közbenjöttével mindennap délután 3-6 óra között megtekinthető.

Ujpest, 1904. október hó 18.

dr. Miklós Antal
tömeggondnok.

Pályázati hirdetmény.

Az „Ujpesti Gyermekbarát Egyesület” folyó 1904-ik évi december hó első felében körülbelül 70 fiút és 30 leányt 6-12 éves korig téli ruhával és lábbelivel lát el.

Felhívtnak pályázni kívánók, kik ezen ruhát és lábbelit szállítani óhajtnak, hogy zárt ajánlatukat, szövet- és barchett-mintákkal

valamint a minták valamelyikéből elkészített ruhákat árral külön-külön kitüntetve **folyó évi november hó 3-ig az egyetlen helyiségében** (Központi szálloda.) vagy az elnökhöz annál is inkább nyújtják be, mert később beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek, visszautasítottak.

1. Fiúruha áll: kabát, nadrág, sapka, eszima. (pittling-bőr.)

2. A leány ruha áll: egy ruha

(Barchett), rövid kabát, harisnya, egy pár fűzős cipő (pittling-bőr), egy fejkendő, (szövet.)

Megjegyeztetik azonban, ha esetleg több mint fent kitüntetett gyermek felruházva lesz, az ajánlattevő, a kinek ajánlata a választmány által elfogadtatik, annak szállítására is kötelező.

Ujpest, 1904. évi október 26-án.

Az elnökség.

Kiváló szerencse Török-nél felülmulhatlanul

kedvez főarudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 17 millió korona nyereménynél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek, köztük

a legnagyobb nyereményeket.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 15. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1,000,000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000 korona és még sok egyéb; összesen 55.000, nyeremény és jutalom 14.459.000 korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt — .75 vagy K 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy K 3 —
1/2 " " " 3 — " " 6. —; 1/1 " " " 6 — " 12. —

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

👉 folyó évi november hó 6-ig 👈
bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. és TSA

BANKHÁZA BUDAPEST.

== Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete. ==

Főarudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: **Teréz-körut 46 a.** I. fiók: **Váci-körut 4 a.** II. fiók: **Muzeum-körut 11 a.** III. fiók: **Erzsébet-körut 54 a.**

Rendelőlevél levágandó.

Török A. és Társa bankháza Budapest.

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... korona összegben { utánvetelezni kérem }
{ postautalvánnyal küldöm }
{ mellekelem bankjegyekben (bélyegeken) } { A nem tetsző törlendő. }

Pontos ezim: {